

ובדברי אבותינו

עלון שבועי שע"י תלמוד תורה 'עטרת חיים' לבני תורה ק"ק תימן יע"א
בנשיאות מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

רח' הרא"ש 2 אלעד, ישראל, טל: 03-9097022

הגיליון מופץ בכל בתי הכנסת ק"ק תימן בעיר אלעד ועוד..

בנתיבי החינוך

הרב אליהו נהרי שליט"א מנהל הת"ת

פניני הלכה

אין מנהגינו לאכול פירות בחמישה עשר בשבט

בחמישה עשר בשבט, שהוא ראש השנה לאילנות, בתימן לא היו נוהגים להרבות בו במיני פירות ואילנות. ועיקר מנהג אכילת הפירות, הוא מנהג אשכנזים ומהם נתפשט לספרדים, (עיין כף החיים סימן קל"א ס"ק צ"ז, ובדברינו לעיל הלכות תפילת שמונה עשרה סימן ט"ז הערב ו'). וז"ל ספר חמ"י, מנהג טוב להולכים בתמים להרבות בפירות בעצם היום הזה ולומר דברי שירות ותושבחות עליהן כאשר הנהגתי לכל החברים אשר עמדי, ועם כי בדברי כתבי הרב [רי"ל הארי"ל] זה"ה לא נמצא מנהג זה, מ"מ לדעתי תיקון נפלא הוא בנגלה ובנסתר וכי ע"ש. ובספר שבט מוסר פרק ט"ז כתב וז"ל, בני הוי זהיר לברך על הפירות בט"ו בשבט, שמנהג ותיקין הוא ע"כ.

ומ"ש בקונטי אחרון לספר טעמי המנהגים סימן תתס"ו שבשבט מוסר **המשך בעמוד הבא**

וילוננו כל עדת בני ישראל על משה ועל אהרן במדבר: ... ויאמר ה' אל משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו הילוך בתורתך אם לא: ויאמר משה בתת ה' לכם ... ונחנו מזה לא עלינו תלנתיכם כי על ה': שְׁמַעְתִּי אֶת תְּלוּנַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְּבַר אֱלֹהִים לֵאמֹר (שמות טז, ב, ה, ת, יב)

מובא במדרש הגדול' למהר"ד ענדי זצ"ל, וז"ל: ר' יהושע אומר היה להן ישראל לימלך בגדול שבהן לומר מה נאכל, אלא שנמדדו ואמרו דברי תרעומת על משה. ר' אלעזר המודעי אומר, לימדו הן ישראל להיות עומדין ואומרין דברי תרעומת על משה. ולא על משה בלבד אלא אף על הגבורה לכך נאמר וילוננו כל עדת בני ישראל.

וברש"י כתוב על פסוק 'למען אנסנו הילך בתורתך', אם ישמרו מצות התלויות בו, שלא יתירו ממנו, ולא יצאו בשבת ללקוט, ע"כ. וביאורו: אמר ה', על אף שחטאו ישראל בתלונתם, ע"כ אמלא משאלתם בכדי לבדקם.

ומהר"י גיזפאן בימנחת יהודה' כתב משם רבי משה אלשיך וז"ל: ואמר יתברך ישמעתי, כדברך הבינותי, אך אל תקניטם בכעס, אלא אם שמאל דוחה ימין מקרבת. וזהו אמרו וידבר אליהם, ענין דיבור וקושי, כדי לאמר אמירה של חבה. ומהו אמירה של חבה, מהראוי היה שתהיו לוקים, ואני הנני מאכילך וידעתם כי אני מדת הדין, ה' הוא רחמים, שרחמתי עליכם. וזהו אמירה של חבה, ע"כ.

דברים רבים יש ללמוד מעניינים אלו אך אין מקום להאריך בהם על כן אזכירה אותם בקצרה:

ראשית עלינו לשמוע את הדובר גם אם הוא לא צודק ואפילו אם אינו נוהג כשורה. ובדרך אגב אזכירה את המעשה אשר אעלה בספר 'איש ימיני' (חיג עמי תקצ"ח) משם הרב איתמר כהן שליט"א בשם הרב שלמה קארה, וז"ל: בעת שהיו מסובין בסעודת מצוה הגיש אחד הילדים תקרובת ביד שמאל. קפץ וקרא הרב סעדיה עוזיירי זצ"ל: "סיטרא אחרא", לאמר שאין להגיש ביד שמאל, המסתמלת דינים וגבורות. רבינו יחיאל יצחק שחש לבוש'תו של הילד בפני גדולי הדור, הפטיר מיז: "קבל בשמאל כשר".

גם למדנו עצה יפה לחינוך ילדנו, לזרום עם הראש של הילד. ולהבין דברי אתן דוגמא לזה: אם הילד חפץ ללכת לחברו ואנו חושבים שזה עלול לגרום לו להפרעות בלימוד או בחינוך. אל לנו לסרב בפנעם הראשונה, אלא נאמר לו את חששנו ושהו ניסיון ובדיקה עבורו כיצד יתנהג ומה יהיו התוצאות שאחרי.

גם נחמה קבלנו. יש פעמים שבא ההורה לתסכול כתוצאה מתלונות ילדיו, שעל אף שמרעיף הוא טובה ללא הפסק לבניו, בניו מלאים תלונות כרימון. אך אם יתבונן האדם במדרש הני"ל, יתנחם לבו היות ויבין שזהו דבר רגיל בישראל וכלשון המדרש **לימדו הן ישראל**, וא"כ לא יהא מתוסכל למה התנהגותם כך.

כמו"כ דרך הילדים (לא כולם) כאשר אינם מתנהגים כשורה במוסד החינוכי, מאשימים הם את המחנך. ומהדרש הני"ל למדנו שאל יפלא בעיני האדם זאת, שאם גדולים בעלי דעה והשכל מתלוננים על השי"ת, על אחת כמה וכמה ילדים.

ומאידך גיסא עלינו לחנך ילדינו שהמתלונן על הרב כמתלונן על ה' (איני שולל שתמיד צריך לשמוע את הילד וכדלעיל, אך צריך לדעת איך להגיב ואכמ"ל) שהרב כמלאך ה' הוא, וכדברי הפסוק לא עלינו תלונותיכם כי על ה'.

והמתבונן בתורה יראה שלא מצינו שבני ישראל הודו למשה על מעשיו ופעלו, אלא רק התלוננו. ואם בגדולים עסקינו על אחת כמה וכמה ילדים. ולכן מחובתנו לחנכם מקטנותם להודות למטיבהם. ובעודי כותב זאת נזכר אני בנחת שתלמידנו היקרים מרויים אותנו, שעוד טרם שובנו מיום התרענותם, מודים הם בפה מלא ושמה לצוות החינוכי על הטבתם עמהם, יגדל ה' את כולם מעלה מעלה, אמן.

התודה וברכה שלוחה לידידיעו החזרה וזיקר וחנכבד איש רב הפעלים המסתתר מאחורי הקלעים וידי רב לו
בבניין וחיוזק המוסדות הלז הוא חייה ר' של שייאחי חייו, יחולו הברכות על ראשו ועל ב"ב ויזכה וכל יוצאי
חלציו יהיו כמותו צדיקים ונבונים ויראי ה' מרבים, ויעלם מתוך אנשר ועושר וכבוד, אנ"י

תפארת בנים

סיפורו של תרומה...

אורח מחוץ לארץ התפלל לפני כשנה בשבת בבית הכנסת בית דוד ושלמה לק"ק תימן בעירנו אלעד ת"ו בשעת קריאת התורה עלה לתרגם את הפרשה התלמיד היקר מלאכי דורחי יצ"ו, האורח שהתפעל מרהיטות ויופי קריאתו פנה למלאכי ובקשו, אני כעת נמצא בתוך השנה של פטירת אבי ע"ה, אם יש לך אפשרות לקרוא ולסיים את כל ששת סדרי המשנה עד תום השנה לעילוי נשמת אבי ז"ל, אשלם לך על זאת. אכן לא אחר הנער לעשות, והשבוע בס"ד עשה מלאכי סיום הש"ס בת"ת לעיני כל התלמידים, המחנכים, הוריו ואחיו היקרים, ואף חילק הפתעות לילדים מידו הנדיבה של האורח, ולכבודו שרו תלמידי כיתה ו' את שירו של אבא שלום שבזי 'אשאל אלדי' ולאחר מכן פצחו כל תלמידי הת"ת בשירת קודש.

פתרונות לפרשת 'בא'
אחודה חידה! חגב ואות חי"ת חקוקה עליו, כמובא במדרש הגדול.
הזוכה: יהודה נחמן ינאי.
מי בתמונה? הרב יצחק זכריה עווד.
הזוכה: משפחת סולימן.

אחודה חידה!
שתיים אחר שתיים
אחר שתיים אחר שתיים אחר שתיים
והוא מחוסר שתיים
בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

פניני הלכה

המשך מהעמוד הקודם

הביא זה מצוואות ר"א הגדול, שגגה הוא, כי רק מה שהובא שם בתחילת הפרק הוא מצוואות התנא הנז' ולא מצינו זכר לזה המנהג בימות התנאים. וגם אצלנו האידנא נמי לא נהגו זאת כלל ועיקר כדבר האמור, רק היום בארץ ישראל נתפשט אצל רבים מאתנו באמצעות שאר קהילות. ועי"ע בספר דיני ומנהגי ארץ ישראל להר"מ טוקצינסקי דף נ"ו וראה זאת מצאתי בספר תולדותיו של הרב המקובל ר' מרדכי שרעבי זצ"ל, שלא היה עושה בטי"ו בשבט סדר אכילת הפירות, ושמעתי הטעם שאין לזה מקור בכתבי האר"י זיע"א המדוייקים ובספרי הרש"י זיע"א, אלא בחמדת ימים ובמשנת חסידים, וידוע שהרמ"ש היה נאמן לשיטת הרש"י זיע"א להתרחק מספרים אלו ע"כ. ובספר כנסת יעקב דף י"ב ציין לספרים וסופרים רבים שכתבו שאין לסמוך רק על שמונה שערים כתיי מהרש"י שהם המדוייקים. ועי"ע לעיל בהלכות בדיקת חמץ סימן פ"א הערה י"ד.

נמצוטט מתוך 'עיני יצחק' למרו הרה"ג יצחק רצאבי שליט"א ח"ג סימן ק"כ אות ע"ד ד"ה בחמישה

'בן חכם ישמח אבי'
מלאכי עם אביו לאחר הסיום

מי בתמונה?

בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

מזקנים אתבוננו!
המארי נישק את ידו של כל אחד ואחד מהבאים

תלמידי כיתה ג' לרגל סיומם את פרשיות חקת ותלמידי כיתה ד' לרגל סיומם את פרשת וירא וספר מלכים א' זכו ללכת לחזות ולהתברך מפי אחד מזקני תימן מארי יוסף קרואני שליט"א בהרצליה

ולאח"מ התרעננו בפארק הרצליה

לזש"ק שלום בן יעקב ומירב טליה בת מנשה

תלמידי כיתה א' חגגו שמחת כפולה מסיבת סיום פרשת וירא ומסיבת ראש חודש.

לרגל שמחתם טרחה אחת האמהות ואפתה עוגה, גם ברוכה תהיה! ויה"ר שיזכו לגמרה של תורה.

לעילוי נשמת אברהם רחמים בן סעדה ז"ל, מרגלית בת מרים ע"ה, תנצב"ה

צמצומי לשון

נילוס - מה שכיום אומרים נילוס.

לזש"ק תומר ישראל בן יעקב ואודליה בת מנשה

מחידושי רבותינו

ידיה בשלח פרעה (שמות יג. יז)

יש לתת רמז לענין החתן והוא על דרך משרז"ל שהיצ"ר מתכנה בשם פרעה ע"ש שנפרע מן האדם כמ"ש עולה ומשטין יורד ומקטרג. וידוע שמענת שהולד יוצא לאורו העולם נכנס בו היצה"ר כמ"ש הכתוב **לפתח חטאת רובץ** ומחטיאו.

והנה ידוע משרז"ל כל יוה"י פעמים לשון צער פעמים לשון שמחה, וכאן בא הרמז שהוא לשון צער ושמחה כאחד, היינו לי צער מצד היצה"ר שמפתה אותו ומחטיאו ועדיין לא נכנס בו יצה"ט להיות נגדו להחזירו לדרך הטוב, לפי שאינו נכנס בו כ"א אחר שיגיע לכלל י"ג שנה שאז יהיה לאדם עזר נגד היצה"ר שעל ידו יוכל לכבשו ולהכניעו, ואז יהיה לו שמחה שכבשו וזהו שרמזו לי צער ולי שמחה.

ופעמים יהיה לי שמחה בלבד, ואימתי? בזמן שיגיע ליי"ח שנה ע"ד מ"ש בו י"ח לחופה היינו כשישא אשה אז בנקל יוכל לכבוש יצה"ר מהרהורי עבירה וכיצוא ורמזו בשתי תיבות אלו, ויהי בשלח ס"ת י"ח כשתגיע ליי"ח שנה תשא אשה הרמז גם כן ברי"ת ויהי בשלח שמספרם ח' ותיבת אשה במ"ק ט' ונוסף א' לרמזו שתהיה כוונתם לשם המיוחד ית"ש המצווה במצות פ"ר ולא למלאת תאותם ועל ידי זה ישולח פרעה שהוא היצה"ר מעליו ויזכה לבנים זרע קדש ע"ד מ"ש ז"ל יו"ד באיש הי"א באשה שכביכול הי שרוי ביניהם שהם שתי אותיות אמצעיות שבת"י ויה"י. ושתי אותיות אמצעיות שבת"י בשלח ג"י ז' במ"ק ע"ה שהם מספר בן במ"ק.

ועל כן צריך החתן להיות כונתו לש"ש ובזה יזכה לבנים ישרים ותמימים שעל ידם יזכה לטוב הצפון לצדיקים לחיי העולם הבא.

(יענף חיים למהר"א אלשיך זצוק"ל)

בדרכיהם אתהלך...

הבריחה (חלק ט')

אמר הרב יחזקאל לבעלת הבית, אני אלך להתפלל מנחה בבית הכנסת הסמוך, ובינתיים תבעירי אש. כששב מהתפילה, פתח הרב את הספר ועשה "מכווה" (ברזל מלובן) ופנה ואמר לבעלת הבית. כאשר הבת תישן, תיכנסי ותשימי את הברזל המלובן על ראשה למספר רגעים. לאחר שנרדמה הבת ניגשה אמה עם הברזל המלובן, והניחתו לכמה רגעים על ראשה והנה פלא, הילדה לא התעוררה והמשיכה לישון.

למחרת בבוקר שמעו את הילדה קוראת, אמא! אמא! אמא! לא האמינה למשמע אוזניה, מיד הביאו לילדה אוכל ורחצו אותה.

לאחר זאת אמרה הילדה לאמה, אמא, אני רוצה ללכת להביא אדמה (הן היו עושות כלי חרס מאדמה זו). לקחה הילדה את ה"תאגק" (פח גדול) ומלאה אותו אדמה כדי לעשות כלי חרס, והתנהגה בצורה רגילה כבעבר.

אם הילדה קראה בהתפעלות לרב יחזקאל. איך עשית זאת?! כבר באו תלמידי חכמים לרפאותה אך כלום לא הועיל, ורק אתה הצלחת לעזור לה. הפטיר הרב כנגדה תודי לה'.

בבית האשה השתחוה שם הרב ואשתו ששה ימים ואחר כך המשיכו לכיוון ערך.

אחרי שירדו מישוב יקעטבה, הגיעו ליגור סבולה, וימגור סבולה הגיעו ליצאלעי, מיצאלעי חזרו הם ליגלילה. באותו זמן פרצה מלחמה בין יחידרה' מושל יצאלעי לבין אנשי יגלילה, ויהודי המקום נסו על נפשם, מן המלחמה ומן היגלילה, והרב ורעייתו הלכו איתם.

בימאוייה היה מושל שידע לקרוא בעברית, הוא היה מעיר הולדתו של הרב ימנכיה ואף הכיר את הרב. ימאוייה היתה אחת מהערים הסמוכות לגבול שלטונו של האימאם, לבין שלטון הבריטים ששלטו בערך ובסביבותיה.

כל יהודי שרצה להגיע לערך, הוצרך לשלם מס מעבר. פעם אחת פגש הרב את מושל ימאוייה, המושל שלא ידע שהרב בורח לא אסרו, אך לפתע הגיש לרב חמישה חומשי תורה, ושאלו, אתה יודע לקרוא? השיב הרב, ודאי! הספר היה פתוח בפסוק "יזכרתי את בריתי וגוי ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים" וגוי. שאל המושל, מה פירוש הפסוק? השיבו הרב, אתה כבר רואה! אמר לו המושל, כן, אבל עלינו (המוסלמים) נאמר "לו ישמעאל יחיה לפניך", וגם אצלנו ישנם שנים עשר נשיאים כמותכם!

המשך בשבוע הבא אי"ה בל"ג

מהליכות אבותינו

לא מחפשים היתרים

גמרא (סנהדרין יז.): אמר רב יהודה אמר רב **אין מושיבין בסנהדרין אלא מי שידוע לטהר את השרץ מן התורה.** ופירש מהרש"א: עניינו, שאין מושיבין בסנהדרין אלא שיוכל ללמוד זכות לחייב, וזה שרמזו היודע בדבר שודאי טמא כגון שרץ, למצוא לו זכות לטהרו. ובעירובין (טז) מובא: אי"ר אברו אי"ר יוחנן, תלמיד היה לו לרי"מ וסומכוס שמו, שהיה אומר על כל דבר ודבר של טומאה ארבעים ושמונה טעמי טומאה, ועל כל דבר ודבר של טהרה ארבעים ושמונה טעמי טהרה. תנא תלמיד ותיק היה ביבנה **שהיה מטהר את השרץ במאה וחמשים טעמים.**

למדנו גדולת חכמי ישראל שיכלו למצוא היתרים לכל דבר, אבל גדלותו היתה, שלא התירו אלא את המותר באמת או משום עת לעשות להי וכן כל כיו"ב.

וכן היו אבותינו הקדושים זהירים במצוות התורה עד מאוד ולא חיפשו היתרים. ולהבין ביתר שאת את עניינו, אעלה את שסיפר לי ידידי ה"ה מורן ניסים הי"ו.

שטחי מושב אחיהוד היו הרבה יותר גדולים ממה שהם כיום בכעשרים - שלושים דונם יותר, אלא שחלקם נהיו לאנשי הקיבוצים סביב, וכיצד היה המעשה? לפני עשרות שנים בעצם יום השבת, באו אנשי הקיבוצים הדירים סביבותיהם [שראו שבימי השבת תושבי אחיהוד אינם עובדים], וחרשו את שדות מושב אחיהוד ונטעו שם עצי מאכל. כמוכן שבעצם היום הקדוש לא עשו כלום תושבי אחיהוד, ולא זו בלבד אלא גם אחרי קדושת היום, לא עקרו את עצי המאכל שנטעו אנשי הקיבוצים היות ואסור לעקור עצי מאכל, וגם לא הלכו לתבוע את אנשי הקיבוצים מחשש שבגללם יעקרו אנשי הקיבוצים את עצי המאכל ונמצאים שגרמו הם לעקירת העצים. ועל כן עד היום השטחים האלו ברשות אנשי הקיבוצים.

למצוא היתר הלכתי להעמיד לדין את אנשי הקיבוצים היה אפשר, אך דרכי אבותינו הקדושים היא, לא לחפש היתרים, לבד אם באמת דרך ההלכה מורה לחפש ולמצוא היתרים ואכמ"ל.

לעילוי נשמת

חיים בן יחיא נהרי ז"ל, אוריאל אהרן בן אליהו פרץ ז"ל, דוד בן סעיד בשארי ז"ל, ר' אברהם בן יצחק דאוד טביב זצ"ל, יפה בת יחיא נהרי ע"ה, תנצב"ה

תפארת בנים

ילדי הגנים מכינים מיץ תפוזים טבעי

גדול הנהנה מיגיע כפיו...

חכמי תימן

הרב שלום ב"ר משה תנעמי

נולד בקרית צפא שבמחוז סר, בשנת תרמ"א תלמיד הרב יחיא אלשחב והרב יחיא ג'שירי. הוסמך לשחיטה על ידי הרב הראשי רבינו יחיא יצחק הלוי. עסק בצרכי ציבור באמונה, וייצג את הציבור כלפי הרשות.

עלה לארץ ישראל בשנת תש"ט, הניח חיבורים רבים בכתב יד, בענייני הלכה מדרש ואגדה.

נפטר בבאר שבע בייג בסיון תשס"ז

התודה...

שלוחה לגרפיקאנית המקצועית והמסורה אשר עונתת מזמנה ליופי הת"ת

הגברת נחמן תחי

יהא רעוא שיפתחו לה ולבני ביתה שערי קדושה וטהרה, תורה ויראה, משפע

הברכה...

העליונה ללא שום אמצעי אחר, ותראה בגנים ובני בגנים יראים ושלמים מאריכים ימים בשיבה טובה ובענימים, אצ"ד

הערות, הארות ותשובות לחידות ניתן לשלוח לפקס: 03-9130009 או במייל: Nahari@enativ.com

הודעה בדבר הרישום לגני ילדים ולתלמוד תורה

הננו להודיע לציבור בני התורה כי נפתחה ההרשמה

לשנה "ל תשע"ז הבעל"ט

לגני הילדים גילאי 3-4-5

לתלמוד תורה כיתה א'

לרישום:

יש להגיע למזכירות הת"ת רח' הרא"ש 2, או להתקשר לטל: 03-9097022

אין בהרשמה התחייבות לקבלת התלמיד | קבלת התלמיד מותנית באישור ועדת הקבלה

יש קונה צולמו פעה אחת!

אברק | ת"ח יקר! אט הנק
רובה לזכות, ומאור נשמתך
להצניק פעה אחת פפוא
סיוצ אימאודי אימאודי החמה,
ולק תצמאוד הזכות,
וכצמאודק הטוב ווליק ה'
לפניק הדקק טוביט.
וכר צמנו קשר: 050-4150896

ברכת יישר כח גדול!! לידידינו
רם המעלה הרביעי לפרויקט
יש קונה עולמו בשעה אחת
הרב ניר דמורי הי"ו

יה"ר שיזכה לראות את כל יוצאי חלציו
הולכים בדרכי טובים צדיקים וברים
ות"ח ידועים ומפורסמים, ירבו כמותו!!!

ניתן להקדיש את העלון להצלחת, לרפואת, לעילוי נשמת
שם אחד- לשבוע 50 ש. לארבע שבועות 150 ש.
לשנה- הודאת קבע של 50 ש. למשך שנה.
לפרטים במזכירות הת"ת: 03-9097022